

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૭૬૬/૨૦૨૩

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૮૧૫/૨૦૨૩

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૨૮૪૪/૨૦૨૩

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી એમ. કે. ઠક્કર

=====

રિપોર્ટિંગની મંજૂરી	હા	ના
	હા	

=====

સર પી પી ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ સાયન્સ અને અન્ય

વિરુદ્ધ

પ્રિસાઇડિંગ ઓફિસર અને અન્ય

=====

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી હૃદય બુચ(૨૩૭૨) અરજદારો નં. ૧, ૨ તરફે

સામાવાળા નં. ૧ તરફે નોટિસ બજવણી થયેલ

પાર્થ જે અધ્યારુ (૯૩૫૯) સામાવાળા નં. ૨ તરફે

સિદ્ધિ વી વડોદરિયા(૯૫૩૩) સામાવાળા નં. ૨ તરફે

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રીમતી એમ. કે. ઠક્કર

તારીખ: ૧૮/૦૯/૨૦૨૫

સંયુક્ત મૌખિક ચુકાદો

૧ નિયમ, જે સત્વરે પરત કરવાપાત્ર છે. વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી વડોદરિયા દ્વારા નિયમની નોટિસની બજવણી જતી કરવામાં આવે છે.

૨ જે આ અરજીઓમાં ઉઠાવવામાં આવેલ મુદ્દાઓ સમાન હોવાથી, તેઓનો નિર્ણય સંયુક્ત ચુકાદા દ્વારા કરવામાં આવે છે. ન્યાયનિર્ણયના હેતુ માટે સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૭૬૬/૨૦૨૩ ના તથ્યો ધ્યાને લેવામાં આવ્યા છે.

૩ આ અરજી વિદ્વાન લેબર કોર્ટ દ્વારા મિસ્ક. એપિલિકેશન નં. ૪૭/૨૦૨૧ માં પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૨૪/૦૮/૨૦૨૨ ના હુકમ તેમજ વિદ્વાન રેફરન્સ કોર્ટ દ્વારા રેફરન્સ (એલ.સી.બી.) નં. ૧૨૬/૨૦૧૬ માં પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૧૯/૦૭/૨૦૧૯ ના એવોર્ડને પડકારવા માટે દાખલ કરવામાં આવેલ છે.

૪ અરજદારનો કેસ છે કે સામાવાળા નં. ૨ અરજદાર સાથે સંબંધિત અરજીઓમાં વિવિધ સમયગાળા માટે પટાવાળા તરીકે કામ કરતા હતા, એટલે કે, સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૮૪૪/૨૦૨૩ માં ૦૮ વર્ષ માટે, સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૨૮૧૫/૨૦૨૩ માં ૦૪ વર્ષ અને ૦૭ મહિના માટે, અને અન્ય એક કેસમાં ૦૨ વર્ષ માટે, અને તેઓની સેવાઓ તારીખ ૧૭/૦૫/૨૦૧૬ ના રોજ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી. સદર સમાપ્તિથી નારાજ થઈને, સામાવાળા નં. ૨ એ વિદ્વાન લેબર કોર્ટ સમક્ષ પુનઃસ્થાપના અને સમાપ્તિના હુકમને રદ કરવા માટે ઔદ્યોગિક વિવાદ ઉભો કર્યો હતો, જે રેફરન્સ (એલ.સી.બી.) નં. ૧૨૬/૨૦૧૬ તરીકે નોંધવામાં આવ્યો હતો. જોકે અરજદારને નોટિસ પાઠવવામાં આવી હતી અને કલેમ સ્ટેટમેન્ટની નકલ પણ બજવવામાં આવી

હતી, છતાં અરજદાર વિદ્વાન લેબર કોર્ટ સમક્ષ હાજર રહેવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા, અને પરિણામે, જવાબ દાખલ કરવાનો અને પુરાવા રજૂ કરવાનો અધિકાર બંધ કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ, તારીખ ૧૯/૦૭/૨૦૧૯ ના એકતરફી એવોર્ડ દ્વારા, વિદ્વાન લેબર કોર્ટ દ્વારા અરજદારને સામાવાળા નં. ૨ ને ૩૦% પાછલા વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. અરજદારે ત્યારબાદ ગુજરાત ઇન્ડસ્ટ્રીયલ ડિસ્પ્યુટ્સ રૂલ્સ, ૧૯૮૬ ના નિયમ ૨૬એ હેઠળ તારીખ ૦૫/૧૧/૨૦૨૦ ના રોજ મિસ્ક. એપિલિકેશન નં. ૪૭/૨૦૨૧ દાખલ કરી હતી, જેમાં અન્ય બાબતોની સાથે તારીખ ૧૯/૦૭/૨૦૧૯ ના એકતરફી એવોર્ડને રદ કરવા અને સદર રેફરન્સને તેની મૂળ ફાઈલ પર પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે અરજ કરેલ છે. વિદ્વાન લેબર કોર્ટે, જોકે, અરજદાર દ્વારા આપવામાં આવેલ ખુલાસાને ધ્યાને લીધા પછી, સદર અરજી ફગાવી દીધી હતી, જે આ અદાલત સમક્ષ પડકારનો વિષય છે.

૫ અરજદાર તરફે વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી બુચ અને સામાવાળા તરફે વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી વડોદરિયાને સાંભળ્યા.

૬ વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી બુચ રજૂઆત કરે છે કે વિદ્વાન લેબર કોર્ટે રેકૉર્ડ પર નિમણૂકનો કોઈ હુકમ કે હાજરી પત્રકની ગેરહાજરીમાં સદર રેફરન્સ મંજૂર કરવામાં ભૂલ કરી છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે સામાવાળા નં. ૨ ની નિમણૂક માત્ર આઉટસોર્સિંગ દ્વારા રોજમદાર તરીકે કરવામાં આવી હતી અને ભરતીની યોગ્ય પ્રક્રિયાને અનુસરીને ક્યારેય નિમણૂક કરવામાં આવી ન હતી.

આ રીતે પાછલા બારણેથી પ્રવેશ મેળવ્યા પછી, સામાવાળા પુનઃસ્થાપનાનો દાવો કરી શકતા નથી કે આઈ.ડી. એક્ટની કલમ ૨૫એફ હેઠળના પાલનના લાભની અરજ કરી શકતા નથી. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી બુચ વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે જોકે અરજદારે એડવોકેટ રોક્યા હતા, સદર એડવોકેટ લેબર કોર્ટ સમક્ષ હાજર રહેવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા, અને તેથી, વાદગ્રસ્ત એવોર્ડ એકતરફી રીતે પસાર કરવામાં આવ્યો હતો. સદર હકીકતની જાણ થતા, અરજદારે એડવોકેટ બદલવા માટે ઠરાવ પસાર કર્યો હતો, અને તે કારણોસર પણ, અરજદારને રેફરન્સની કાર્યવાહીમાં ભાગ લેવાની તક આપવી જોઈએ. વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી બુચ એ પણ રજૂઆત કરે છે કે નોટિસ જારી કરતી વખતે, આ અદાલતે અરજદારને રૂ. ૧૫,૦૦૦/- નો ખર્ચ જમા કરાવવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો, જે અગાઉથી જ જમા કરાવવામાં આવેલ છે અને રજિસ્ટ્રી પાસે પડેલ છે, અને તેથી, સદર રકમ સામાવાળા નં. ૨ ની તરફેણમાં ચૂકવવાની શરતે પણ, વાદગ્રસ્ત હુકમો રદ કરવા પાત્ર છે.

૭ તેનાથી ઉલટું, વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી વડોદરિયા રજૂઆત કરે છે કે વિદ્વાન લેબર કોર્ટે તેના એવોર્ડમાં ખાસ નોંધ્યું છે કે નોટિસની બજવણી અને કલેમ સ્ટેટમેન્ટ મળ્યા હોવા છતાં, અરજદાર હાજર રહેવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા, અને તેથી, લેખિત નિવેદન દાખલ કરવાના, ઉલટતપાસ કરવાના અને મૌખિક પુરાવા રજૂ કરવાના તબક્કાઓ બંધ કરવામાં આવ્યા હતા. વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી વડોદરિયા વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે જ્યાં સુધી આઉટસોર્સિંગ એજન્સી દ્વારા કામ

પર રાખવા અંગેની દલીલનો સંબંધ છે, ત્યાં સુધી અરજદાર દ્વારા ક્યારેય કોઈ પુરાવા રજૂ કરવામાં આવ્યા ન હતા. તેમ છતાં, પૂરતી તકો આપવામાં આવી હોવા છતાં અને એફિડેવિટ દાખલ કરવાના નિર્દેશ સાથે સદર હેતુ માટે મેટર મુલતવી રાખવામાં આવી હોવા છતાં, અરજદાર રેકૉર્ડ પર આવું કોઈ સાહિત્ય મૂકવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હતા.

૭.૧ વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી વડોદરિયા રજૂઆત કરે છે કે અરજદાર દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ પુનઃસ્થાપના અરજીમાં એડવોકેટની કથિત બેદરકારી અંગેના કોઈ કારણો દર્શાવવામાં આવ્યા નથી. જોકે, પાછળથી વિચાર કરીને, આવું કારણ, જોકે અરજીમાં ઉઠાવવામાં આવ્યું નથી, હવે વિદ્વાન એડવોકેટ દ્વારા દલીલ કરવામાં આવી છે. તેણી વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે, આઠ વર્ષની સેવા પૂર્ણ થયા પછી, આઈ.ડી. એક્ટની કલમ ૨૫એફ હેઠળ નિર્ધારિત પ્રક્રિયાને અનુસર્યા વિના સેવા સમાપ્તિનો હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, અને તેથી, વિદ્વાન અદાલતે પુનઃસ્થાપના માટેની અરજીને યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી છે. વિદ્વાન એડવોકેટ સુશ્રી વડોદરિયા રજૂઆત કરે છે કે જાણકારીના અભાવના બચાવ સિવાય, પુનઃસ્થાપના અરજીમાં કોઈ સચોટ કે પૂરતું કારણ જણાવવામાં આવ્યું નથી, અને તેથી, વિદ્વાન અદાલત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમમાં કોઈ દખલગીરીની જરૂર નથી. તેણી વધુમાં રજૂઆત કરે છે કે આ અદાલત સમક્ષ જમા કરવામાં આવેલ રકમ હજુ પણ રજિસ્ટ્રી પાસે છે અને સામાવાળા દ્વારા

ઉપાડવામાં આવી નથી, અને તે કારણોસર પણ, કોઈ દખલગીરી જરૂરી નથી અને અરજી ફગાવી દેવા પાત્ર છે.

૮ સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન એડવોકેટ્સ દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલોને ધ્યાને લેતા, તે સામે આવે છે કે સદર રેફરન્સ પુનઃસ્થાપના અને આનુષંગિક રાહતો માટે દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં એવો આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો હતો કે સામાવાળાએ આઠ વર્ષની સેવા પૂર્ણ કરી હોવા છતાં, આઈ.ડી. એક્ટની કલમ ૨૫એફ ની જોગવાઈઓનું પાલન કર્યા વિના સેવાઓ સમાપ્ત કરવામાં આવી હતી. એવોર્ડ પસાર કરતી વખતે વિદ્વાન લેબર કોર્ટ દ્વારા સોંપવામાં આવેલા કારણોની તપાસ કરતા, એવું જણાય છે કે આંક ૯ હેઠળ જારી કરવામાં આવેલી નોટિસ હાલના અરજદાર પર યોગ્ય રીતે બજવવામાં આવી હતી, અને ત્યારબાદ, કલેમ સ્ટેટમેન્ટ પણ પ્રાપ્ત થયું હતું. બજવણીની સ્વીકૃતિના સમર્થનમાં, સામાવાળાએ વિદ્વાન લેબર કોર્ટ સમક્ષ માર્ક ૮/૧, ૮/૨ અને ૮/૩ હેઠળના દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા હતા.

૮.૧ અરજદાર વિદ્વાન લેબર કોર્ટ સમક્ષ હાજર રહેવામાં નિષ્ફળ રહ્યા હોવાથી, સદર રેફરન્સ સામાવાળાની તરફેણમાં મંજૂર કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે સેવા સમાપ્તિ ગેરકાયદેસર હતી અને ૩૦% પાછલા વેતન સાથે પુનઃસ્થાપિત કરવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. અરજદારે ત્યારબાદ તારીખ ૧૯/૦૭/૨૦૧૯ ના એકતરફી એવોર્ડને રદ કરવા અને રેફરન્સને પુનઃસ્થાપિત કરવા માટે તારીખ ૦૫/૧૧/૨૦૨૦ ના રોજ અરજી

દાખલ કરી હતી. સદર અરજીના અવલોકન પરથી જણાય છે કે જાણકારીના અભાવના કારણ સિવાય અન્ય કોઈ કારણો ઉઠાવવામાં આવ્યા ન હતા.

૮.૨ તે દરમિયાન, સામાવાળાએ એવોર્ડના ભંગ માટેની કાર્યવાહી પણ શરૂ કરી હતી, અને તે સંબંધમાં અરજદારને તારીખ ૦૮/૧૨/૨૦૨૨ ના રોજ નોટિસ પાઠવવામાં આવી હતી. વિદ્વાન અદાલતે અરજદાર-યુનિવર્સિટી દ્વારા તારીખ ૨૭/૧૨/૨૦૨૨ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા ઠરાવ પર વધુમાં આધાર રાખ્યો છે, જેમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું હતું કે એડવોકેટ બદલવામાં આવ્યા હતા અને નવા એડવોકેટને બ્રીફ સોંપવામાં આવ્યા હતા. જોકે, પુનઃસ્થાપના અરજી વર્ષ ૨૦૨૦ માં જ દાખલ કરવામાં આવી હોવાથી, જે સદર ઠરાવ કરતા ઘણી વહેલી હતી, તેથી અરજદાર દ્વારા એવું દલીલ કરવા માટે તેનો ઉપયોગ કરી શકાય નહીં કે એકતરફી એવોર્ડની જાણકારી મળતાની સાથે જ એડવોકેટ તરત જ બદલવામાં આવ્યા હતા.

૯ જ્યાં સુધી માત્ર એક જ કારણ કે જે અરજદાર દ્વારા મૌખિક દલીલોમાં એડવોકેટની બેદરકારીના સંબંધમાં ઉઠાવવામાં આવ્યું છે, આ અદાલતે સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા રજનીશ કુમાર અને અન્ય વિરુદ્ધ વેદ પ્રકાશ, ૨૦૨૪ એસ.સી.સી. ઓનલાઇન એસ.સી. ૩૩૮૦ માં નોંધાયેલ કેસમાં આપવામાં આવેલ ચુકાદાનો સંદર્ભ લીધો છે જેમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

"૧૦. એવું જણાય છે કે સમગ્ર દોષ ટ્રાયલ કોર્ટમાં અરજદારો તરફે હાજર રહેલા એડવોકેટના માથે મઢવામાં આવ્યો છે. અમે સમય જતાં અદાલત સમક્ષની કાર્યવાહીમાં હાજરી આપવા માટે તેમના વકીલોની બેદરકારી અને બેકાળજી માટે પક્ષકારો દ્વારા તેઓને દોષ આપવાની વૃત્તિ જોઈ છે. જો આપણે એક ક્ષણ માટે માની લઈએ કે સંબંધિત વકીલ બેકાળજી ધરાવતા હતા અથવા બેદરકાર હતા, તો આ પોતે જ લાંબા અને અતિશય વિલંબને માફ કરવાનું કારણ બની શકતું નથી કારણ કે પક્ષકારની ફરજ છે કે તે પોતાના અધિકારો પ્રત્યે જાગૃત રહે અને તેના વતી શરૂ કરવામાં આવેલી અદાલતમાં પડતર ન્યાયિક કાર્યવાહી વિશે તેટલી જ જાગૃત રહે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. તેથી, પક્ષકારને સમગ્ર દોષ એડવોકેટના માથે મઢવાની અને તે રીતે ગમે ત્યારે તેનો અસ્વીકાર કરવાની અને રાહત મેળવવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં.

૧૧. ઉપરોક્ત સંદર્ભમાં, અમે સલિલ દત્તા વિરુદ્ધ ટી.એમ. અને એમ.સી. પ્રાઇવેટ લિમિટેડ, (૧૯૯૩) ૨ એસ.સી.સી. ૧૮૫ માં નોંધાયેલ આ અદાલતના

ચુકાદાનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ, જેમાં આ અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:—

"૮. એડવોકેટ એ પક્ષકારના એજન્ટ છે. તેમને આપવામાં આવેલી સત્તાની મર્યાદામાં કરવામાં આવેલ તેમના કાર્યો અને નિવેદનો એ પ્રિન્સિપલ એટલે કે તેમને રોકનાર પક્ષકારના કાર્યો અને નિવેદનો છે. તે સાચું છે કે કેટલીક પરિસ્થિતિઓમાં, અદાલત ન્યાયના હિતમાં, એડવોકેટની બેદરકારી અને/અથવા ગેરવર્તણૂક હોવા છતાં બરતરફી અથવા એકતરફી હુકમનામું રદ કરી શકે છે જ્યાં તેને જણાય કે અસીલ નિર્દોષ પક્ષકાર હતો પરંતુ એવો કોઈ સંપૂર્ણ નિયમ નથી કે પક્ષકાર ગમે ત્યારે તેના એડવોકેટનો અસ્વીકાર કરી શકે અને રાહત મેળવી શકે. આવી કોઈ સંપૂર્ણ મુક્તિ સ્વીકારી શકાય નહીં. આવો સંપૂર્ણ નિયમ સિસ્ટમની કામગીરી અત્યંત મુશ્કેલ બનાવશે. રફીક [એ.આઈ.આર. ૧૯૮૧ એસ.સી. ૧૪૦૦] માં કરવામાં આવેલા અવલોકનોને સંપૂર્ણ પ્રસ્તાવ તરીકે સમજવા જોઈએ નહીં. જેમ કે અમે ઉપર ઉલ્લેખ કર્યો છે તેમ, આ એક ચાલુ દાવો હતો જે તેની સંસ્થાના સાત વર્ષના સમયગાળા પછી અંતિમ સુનાવણી

માટે મૂકવામાં આવ્યો હતો. તે અદાલત જે શહેરમાં આવેલી છે તેનાથી દૂર રહેતા ગ્રામીણ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી બીજી અપીલ ન હતી. પ્રતિવાદી પણ અભણ ગ્રામીણ નથી પરંતુ કલકત્તામાં જ તેની મુખ્ય ઓફિસ ધરાવતી ખાનગી લિમિટેડ કંપની છે અને શિક્ષિત ઉદ્યોગપતિઓ દ્વારા સંચાલિત છે જેઓ જાણે છે કે તેમનું હિત ક્યાં છે. તે સ્પષ્ટ છે કે જ્યારે અંતિમ સુનાવણી માટે દાવો લેતા પહેલા તેમની અરજીઓનો નિકાલ કરવામાં આવ્યો ન હતો ત્યારે તેઓ રોષે ભરાયા હતા અને અદાલત સમક્ષ હાજર રહેવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. કદાચ, તે વાદી દ્વારા આક્ષેપ કર્યા મુજબ તેમની વિલંબ કરવાની યુક્તિઓનો ભાગ હતો. કદાચ નહીં. પરંતુ એક વાત સ્પષ્ટ છે કે તેઓએ અદાલત સાથે અસહકાર કરવાનું પસંદ કર્યું. અદાલત પ્રત્યે આવું વલણ અપનાવ્યા પછી, પ્રતિવાદીને તેની અનુકંપા માંગવાનો કોઈ અધિકાર નથી. સમગ્ર દોષ એડવોકેટ પર મઢવો અને એવું બતાવવાનો પ્રયાસ કરવો કે જાણે તેઓ કાર્યવાહીના સ્વરૂપ અથવા મહત્વથી સંપૂર્ણપણે અજાણ હતા તે એક એવી થિયરી છે જે

સ્વીકારી શકાય નહીં અને સ્વીકારવી જોઈતી ન હતી."

(ભાર આપેલ છે)

૧૨. લિમિટેશનના કાયદા અંગે, અમે ભારત બેરલ અને ડૂમ એમએફજી ગો. વિરુદ્ધ ધ એમ્પ્લોઈઝ સ્ટેટ ઇન્સ્યોરન્સ કોર્પોરેશન, (૧૯૭૧) ૨ એસ.સી.સી. ૮૬૦ માં નોંધાયેલ આ અદાલતના ચુકાદાનો સંદર્ભ લઈ શકીએ છીએ, જેમાં આ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:—

"લિમિટેશનના સમયગાળા નક્કી કરવાની આવશ્યકતા એ સુનિશ્ચિત કરવા માટે છે કે કાર્યવાહી ચોક્કસ સમયગાળામાં શરૂ કરવામાં આવે, પ્રથમ તો તેની વિરુદ્ધના દાવા સામે લડવા માટે પ્રતિવાદીને સક્ષમ બનાવવા માટે મૌખિક તેમજ દસ્તાવેજી પુરાવાની ઉપલબ્ધતાની ખાતરી કરવા માટે; બીજું, એ સિદ્ધાંતને અમલમાં મૂકવા માટે કે કાયદો એવી વ્યક્તિને મદદ કરતો નથી કે જે નિષ્ક્રિય છે અને તેના અધિકારો પર સૂઈ જાય છે અને જ્યારે તેને પડકારવામાં આવે અથવા વિવાદ ઉભો થાય ત્યારે તેને અદાલતમાં રજૂ કર્યા વિના સુષુપ્ત રહેવા દે છે. જે સિદ્ધાંત આ નિયમનો આધાર બનાવે છે તે મેક્સિમ

'vigilantibus, non dormientibus, jura

subveniunt' (કાયદો તે લોકોને મદદ કરે છે જેઓ જાગૃત છે અને તેઓને નહીં કે જેઓ સૂઈ રહ્યા છે) માં વ્યક્ત કરવામાં આવ્યો છે. તેથી, લિમિટેશનના કાયદાનો ઉદ્દેશ્ય વ્યક્તિને વાજબી સમયમાં તેની કાર્યવાહીના અધિકારનો ઉપયોગ કરવા માટે દબાણ કરવાનો છે અને સાથે જ જૂના, બનાવટી અથવા કપટપૂર્ણ દાવાઓને નિરુત્સાહિત અને દબાવવાનો છે." (ભાર આપેલ છે)

૧૦ આ અદાલતે દિલ્લી હાઈકોર્ટ દ્વારા રાજેશ વાયર ઇન્ડસ્ટ્રીઝ વિરુદ્ધ ઉમેશ, (૨૦૦૯) ૪ એલ.એલ.જે. ૭૧૫ (દિલ્લી) માં નોંધાયેલ કેસમાં આપવામાં આવેલા ચુકાદાનો પણ સંદર્ભ લીધો છે, જેમાં દિલ્લી હાઈકોર્ટે ઠરાવ્યું હતું કે અસીલની ફરજ માત્ર કાઉન્સેલ રોકવાથી પૂરી થતી નથી. તેણે કાઉન્સેલ સાથે મેટરના પરિણામ વિશે ફોલો-અપ લેવું જોઈતું હતું અને લેબર કોર્ટમાં તપાસ કરવી જોઈતી હતી કે મેટરમાં શું થઈ રહ્યું છે. જોકે, અપીલકર્તા અલગ-અલગ કાઉન્સેલ રોકીને મેટર પર સૂઈ ગયા હોય તેવું જણાય છે જેઓ અપીલકર્તા અથવા તેના કાઉન્સેલને જાણીતા કારણોસર હાજર રહ્યા ન હતા.

૧૧ આ અદાલતના સુવિચારિત મંતવ્ય મુજબ, એડવોકેટને આપવામાં આવેલી સત્તાની મર્યાદામાં કરવામાં આવેલા કાર્યો અને નિવેદનો એ પ્રિન્સિપલના કાર્યો અને નિવેદનો છે, કારણ કે જે પક્ષકારે તેમને રોક્યા છે તેમની વચ્ચે એજન્ટ અને પ્રિન્સિપલનો સંબંધ હશે. તેથી, અદાલત સમક્ષની કાર્યવાહીમાં હાજરી આપવા

માટે બેદરકારી અને બેકાળજી માટે એડવોકેટને દોષ આપવો તે પક્ષકારને મદદ કરી શકતું નથી, જેની ફરજ તેના પોતાના અધિકારો પ્રત્યે જાગૃત રહેવાની છે અને જે પક્ષકાર દ્વારા અથવા બીજી બાજુ દ્વારા શરૂ કરવામાં આવેલી અદાલતમાં પડતર ન્યાયિક કાર્યવાહી વિશે સમાન રીતે જાગૃત રહેવાની અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. તે મુજબ, સર્વોચ્ચ અદાલતે ઠરાવ્યા મુજબ, પક્ષકારને સમગ્ર દોષ એડવોકેટના માથે મઢવા, ગમે ત્યારે તેનો અસ્વીકાર કરવા અને તેમ છતાં રાહત મેળવવાની મંજૂરી આપી શકાય નહીં.

૧૨ એકંદર સંજોગોને ધ્યાને લેતા, આ અદાલતનો એવો અભિપ્રાય છે કે, વિદ્વાન લેબર કોર્ટ સમક્ષ હાજર ન રહેવાના પૂરતા અને સચોટ કારણોના અભાવમાં, આઈ.ડી. એક્ટના નિયમ ૨૬એ હેઠળ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીને નકારવામાં વિદ્વાન લેબર કોર્ટ દ્વારા કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી નથી.

૧૩ પરિણામ સ્વરૂપ, આ અરજીઓ ફગાવવામાં આવે છે. આ અદાલતની રજિસ્ટ્રી સમક્ષ લિટિગેશન ખર્ચ પેટે જમા કરાવેલ રકમ યોગ્ય ચકાસણી પછી સામાવાળાની તરફેણમાં ચૂકવવામાં આવશે. નિયમ વિસર્જિત કરવામાં આવે છે.

(એમ. કે. ઠક્કર, ન્યાયમૂર્તિ)

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.